

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

TIEN JAAR NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

Onder het motto „De evolutie van de huisartsgeneeskunst in de veranderende maatschappij” wordt op 18 en 19 november 1966 in het Congrescentrum R.A.I. te Amsterdam het Lustrumcongres van het Nederlands Huisartsen Genootschap gehouden, waarvan het programma als volgt is:

Vrijdag 18 november

- 14.00 Opening door de voorzitter van het Nederlands Huisartsen Genootschap, Dr. F. J. A. Huygen: Terugblik en overzicht.
- 14.30 Prof. Dr. J. C. van Es: Bestek en bestemming.
- 15.00 H. A. M. Hoevenaars: Mazelenonderzoek
- 15.20 Theepauze; bezichtiging tentoonstelling
- 15.45 Prof. Dr. R. Scott: Evolution of general practice in England.
- 16.15 Officiële toespraken, onder meer door de Staatssecretaris voor Sociale Zaken en Volksgezondheid en de Voorzitter van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst.
- 17.00 Receptie door het bestuur van het Nederlands Huisartsen Genootschap.
- 19.30 Lopend buffet.
- 21.00 Feest met cabaret en dans.

Zaterdag 19 november

- 10.00 Prof. Dr. J. Bastiaans en C. R. P. Barneveld: Van eenling tot samenwerker.
- 11.00 Dr. H. H. W. Hogerzeil en Ir. J. Roukens: Tussen twee werelden: Huisarts en computer.
- 12.00 Bekendmaking lid van verdienste N.H.G. Uitreiking N.H.G.-prijs.
- 12.30 Koffiemaaltijd.
- 14.00 Prof. Dr. A. Mertens: Van algemeen arts tot gezinsarts.
- 14.30 Dr. H. J. Dokter: De ontwikkeling van de arts-patiëntrelatie in de huisartsgeneeskunst.
- 15.00 Theepauze.
- 15.30 Prof. Dr. H. M. J. Oldewelt: De huisarts kijkend en bekeken.
- 16.00 Prof. Dr. H. C. Rümke: Dokter en patiënt, vroeger, nu en straks.
- 16.30 Sluiting door de voorzitter van het N.H.G.

JAARVERSLAG 1965 NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

Krachtens het bepaalde in artikel 604 van het huishoudelijk reglement wordt hierbij verslag uitgebracht over de activiteiten van het Genootschap gedurende het jaar 1965.

Samenstelling van het bestuur. Tijdens het op 2 oktober 1965 gehouden ledencongres (tiende huishoudelijke vergadering) vonden enige bestuursverkiezingen plaats, die onder meer noodzakelijk waren door het neerleggen van de huisartspraktijk door Dr. M. G. van Nieuwenhuijzen en E. van Westreenen. In deze vacatures werd voorzien door de benoeming van respectievelijk J. C. Oeberius Kapteyn en A. E. N. de Vries. In de reeds tegen het einde van 1964 opgetreden vacature door het aftreden van Dr. J. C. van Es werd voorzien door de benoeming van A. P. Oliemans. Dr.

H. J. Dokter, periodiek aan de beurt van aftreden, werd herkozen. W. J. de Jager, die namens de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst als adviseur de bestuursvergaderingen bijwoonde, stond in maart, na het vertrek van het N.H.G.-bureau van Amsterdam naar Utrecht, zijn plaats af aan J. van Baak. Na deze mutaties was het bestuur aan het einde van 1965 als volgt samengesteld (het jaartal vóór de naam geeft het jaar van aftreden per 31 december aan): (1966) Dr. F. J. A. Huygen, voorzitter; (1968) Dr. A. Rijpperda Wierdsma, ondervoorzitter; (1968) E. M. Jansen, secretaris en (1969) H. L. A. Vlamings, penningmeester, allen leden van het dagelijks bestuur; (1967) Dr. J. A. Dallmeijer; (1969) J. M. Deveer; (1970) Dr. H. J. Dokter; (1967) J. C. Oeberius Kapteyn; (1966) A. P. Oliemans en (1970) A. E. N. de Vries. Voorts wordt door de volgende collegae als adviseurs aan de bestuursvergaderingen deelgenomen: J. van Baak, namens de Kon. Ned. Mij tot Bevordering der Geneeskunst; F. A. Bol, namens het Centraal Bestuur van de L.H.V.; Dr. A. W. Bots, namens de Algemene Advies Commissie; Dr. J. C. van Es, directeur Nederlands Huisartsen-Instituut; A. Hofmans, namens de redactiecommissie van „huisarts en wetenschap” en Dr. J. M. L. Phaff à titre personnel.

Ledental. In de loop van het verslagjaar besloot het bestuur een schriftelijke ledenwerfactie te voeren. De vaste plaats, welke het N.H.G. zich in ons land heeft verworven, vormde voor het bestuur een reden te trachten de ideeën en doelstellingen van het Genootschap door een groter ledental te laten schragen. Hiertoe bestond temeer aanleiding, omdat men mocht aannemen dat vele collegae, die op „huisarts en wetenschap” zijn geabonneerd, in de onjuiste veronderstelling leefden dat zij op grond van dit abonnement tevens lid van het N.H.G. waren. In oktober werd aan alle huisartsen, die nog geen lid van het N.H.G. waren, een schrijven toegezonden, en in november werd een rappèl verstuurd. Deze actie resulteerde in ruim 600 nieuwe aanmeldingen, waarvan ongeveer 40 voor het buitengewoon lidmaatschap. Het grootste gedeelte van deze aanwas viel nog in het verslagjaar. In 1965 traden 643 werkende en 75 buitengewone leden toe. Voor het lidmaatschap bedankten 35 werkende leden, van wie zich acht voor het buitengewoon lidmaatschap aanmeldden. Voorts bedankten twaalf buitengewone leden, van wie evenwel acht als werkende leden toetraden. Door overlijden verloor het Genootschap een werkend en een buitengewoon lid, namelijk Dr. Mr. H. de Boer te Wassenaar en I. J. Havelaar te Rotterdam.

Op 31 december 1965 telde het Genootschap derhalve 1.673 werkende leden, (vorig jaar 1.066), 163 buitengewone leden (vorig jaar 101) en een lid van verdienste, tezamen 1.873 leden (vorig jaar 1.168), ofwel een toename van ruim 57 procent. Het vervult het bestuur met grote voldoening dat zich aan het einde van het verslagjaar ruim 37 procent van de praktizerende huisartsen bij het N.H.G. hadden aangesloten (vorig jaar 23,7 procent). Het was verheugend, dat van de 27 werkende leden, die de band met het Genootschap geheel verbraken, slechts in één geval de aanleiding bleek te liggen in ontevredenheid over de N.H.G.-activiteiten; in drie gevallen bleek te grote drukte de aanleiding te zijn en in het merendeel der gevallen was het neerleggen van de huisartspraktijk de reden voor het bedanken.

Promoties. In 1965 promoveerden vier leden van het Genootschap, van wie de dissertaties werden ontvangen. Op 20 januari promoveerde A. W. Bots op het proefschrift „Keelontsteking in de huisartspraktijk”, op 21 mei H. Roelink op het proefschrift „Acute middenoorontsteking in de algemene praktijk”, op 6 juli J. G. R. Lammers op het proefschrift „De invloed van chloorpromazine op het hypofysebijnier-systeem van de rat” en op 9 november H. J. van Aalderen op het proefschrift „Jonge nerveuze kinderen”.

Van het proefschrift van Dr. A. W. Bots verscheen de handelseditie in de N.H.G.-serie „Bouwstenen voor de huis-

artsgeneeskunde". Dit proefschrift was een bewerking van de resultaten van het intensieve tonsillitis-onderzoek, dat in de omgeving van Leiden plaats vond en in nauwe samenhang met het N.H.G.-jaaronderzoek 1961 „Tonsillitis in de algemene praktijk" werd gelanceerd. De handelseditie van Dr. Van Aalderen's dissertatie verscheen eveneens in genoemde serie. Ook de dissertatie van Dr. H. Roelink was een bewerking van de resultaten van een onderzoek van enige leden van een N.H.G.-centrum.

Landelijke bijeenkomsten in het kader van het N.H.G. Onder deze rubriek kan dit jaar slechts melding worden gemaakt van een tweetal traditionele bijeenkomsten, te weten het op 2 oktober gehouden Ledencongres (tiende huishoudelijke vergadering) en het tiende N.H.G.-congres op 27 november. Het ledencongres werd benut om, naast de behandeling van de gebruikelijke jaarstukken, met de leden van gedachten te wisselen over het te voeren beleid, waarbij werd uitgegaan van de discussies die door de kern van het Genootschap werden gevoerd in 1964 in „De Pietersberg" te Oosterbeek over een opgesteld plan tot het instellen van een onderzoek naar en het bevorderen van optimaal functioneren van de huisarts. Een verslag van deze gedachtenwisseling verscheen in (1965) huisarts en wetenschap 8, 419.

Het tiende N.H.G.-congres op 27 november had dit jaar als thema „Huisarts en preventie", waarbij voor het eerst de congresdeelnemers actief bij het discussie-onderwerp werden betrokken. Zij werden in zes secties ingedeeld, waarbij in elke sectie een bepaald deel van de preventie werd besproken, waarna de resultaten dezer discussie vervolgens weer in de plenaire vergadering werden gerapporteerd. Voorts werd verslag uitgebracht over enige wetenschappelijke onderzoekingen, te weten een onderzoek naar het functioneren van de huisarts ten aanzien van patiënten met een hartinfarct, het zogenaamde „Kamperfoelie-onderzoek", een analyse van het verloskundig handelen door groepen huisartsen en een verhandeling over het voorschrijven van weenbevorderende middelen. Beide laatstgenoemde onderwerpen vormden een deel der resultaten van het N.H.G.-jaaronderzoek 1958 voor de verloskunde van de huisarts.

De N.H.G.-prijs 1965 voor de beste publikatie van een huisarts in „huisarts en wetenschap" viel dit jaar ten deel aan P. J. F. Dupuis (Rotterdam) voor zijn artikelen-serie „De techniek van de geboorteregeling". Aan Van Lidth de Jeude werd het N.H.G.-insigne uitgereikt als blijk van waardering voor de bijzondere verdiensten die hij voor het Genootschap heeft gehad. Prof. Dr. D. Dürrer werd officieel dank gebracht voor de door hem en zijn staf opgezette nascholingscursus „Cardiologie voor huisartsen".

Werkzaamheden van het bestuur. Dit jaar vergaderde het bestuur elfmaal; tijdens een dezer vergaderingen kon het feit herdacht worden dat het bestuur voor de honderdste maal sinds de oprichting van het N.H.G. bijeen kwam. Bovendien vergaderde het dagelijks bestuur drie en twintig maal. De regelmatige besprekingen tussen het dagelijks bestuur en vertegenwoordigers van de drie landelijke Kruisorganisaties werden voortgezet. Door een gezamenlijk ingestelde werkgroep werd een rapport uitgebracht over de wegen om de communicatie tussen huisarts en kruisvereniging, respectievelijk wijkverpleegster te verbeteren. De hierin aanbevolen verbeteringen zullen nader worden uitgewerkt. Veel waarde werd gehecht aan het feit dat door de drie nationale Kruisorganisaties en het Genootschap gezamenlijk een subsidie-aanvraag bij het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid werd ingediend ter financiering van een samenwerkingsproject tussen enige huisartsen en wijkverpleegsters in Assen. Dit experiment zal door het N.H.I. worden begeleid.

Met gedelegeerden van het centraal bestuur der L.H.V. werd door het dagelijks bestuur dit jaar een drietal besprekingen gevoerd over zaken die voor beide verenigingen van belang zijn. Een bijzondere plaats werd daarbij ingenomen door een bespreking van de voorzieningen die moeten worden getroffen ter stimulering van de bereidheid van jonge medici het beroep van huisarts te kiezen. Hierbij spelen de beroepsopleiding en de groepspraktijken een voorname rol.

In het kader van de werkzaamheden van het Nederlands Huisartsen-Instituut werd als uitvloeisel van deze besprekingen een werkgroep geformeerd — waarin ook de Maatschappij en de L.H.V. vertegenwoordigd zijn — die een studie zal maken van de mogelijkheden voor het vormen van groepspraktijken.

Door het bestuur werd aan het N.H.I. de belangrijke opdracht gegeven plannen uit te werken voor het opzetten van een experimentele postuniversitaire beroepsopleiding tot huisarts. Het stemde tot voldoening dat voor deze plannen, waarvan het experimentele karakter op de voorgrond staat, de instemming van de Maatschappij en de L.H.V. werd verkregen. Een subsidie-aanvraag ter financiering van een eerste experiment werd bij het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid alsmede bij het Gemeenschappelijk Overleg Ziekenfondsorganisaties ingediend, doch een beslissing hierover werd nog niet verkregen.

In verband met een op handen zijnde reorganisatie in de werkzaamheden van de Nederlandse Bond voor Moederschapszorg en Kinderhygiëne werd door deze vereniging contact met het Genootschap gezocht en werd de uitnodiging ontvangen het N.H.G. door een bestuurslid te laten vertegenwoordigen in het bondsbestuur. Rijpperda Wierdsma werd hiervoor aangewezen. Voorts besloot het bestuur het Genootschap als lid aan te melden van de Nationale Federatie voor de Geestelijke Volksgezondheid. Aan R. C. Veldhuyzen van Zanten werd opdracht verstrekt een historisch-chronologisch overzicht samen te stellen van het werk der studiegroepen medische psychologie in ons land.

Nederlandse Stichting tot Bevordering van de Huisartsgeneeskunde. De werkzaamheden van de Stichting, die zoals bekend het Nederlands Huisartsen-Instituut beheert, richtten zich dit jaar voornamelijk op het door het N.H.I. te voeren wetenschappelijk beleid en op de communicatie tussen het N.H.I. en de voornaamste commissies van het Genootschap. Met voldoening wordt gewag gemaakt van het feit, dat het N.H.I. op 9 februari 1965 zijn definitieve behuizing aan de Mariahoek 4 te Utrecht kon betrekken. Na een ingrijpende verbouwing werd het pand op 22 april 1965 door H. K. H. Prinses Beatrix in aanwezigheid van tal van autoriteiten en een aantal buitenlandse gasten officieel geopend. Voor de werkzaamheden van het N.H.I. wordt verwezen naar het afzonderlijk verschenen jaarverslag 1965.

De centra. Het aantal N.H.G.-centra werd dit jaar met één uitgebreid tot 27, door de oprichting op 19 november van het centrum Zeeuws Vlaanderen. Ook dit jaar werd door sommige centra weer regelmatig in „huisarts en wetenschap" over hun activiteiten gerapporteerd. Helaas moet echter opnieuw worden geconstateerd dat het merendeel der centra in gebreke is gebleven om door middel van ons maandblad een en ander over hun werkzaamheden te melden. De jaarlijkse Apeldoornse Artsendag, georganiseerd door de plaatselijke Maatschappij-afdeling en het centrum, vond op 18 september plaats en had als onderwerp „Geneesmiddelen-bedreiging van vóór de wieg tot aan het graf".

Op 30 oktober werd in Groningen de derde bijeenkomst gehouden van de drie Noordelijke centra. Op deze zeer geslaagde nascholingsdag werden verschillende aspecten van de hypertensie aan de orde gesteld. Tijdens de jaarvergadering van het centrum Den Haag op 9 november werden inleidingen gehouden door Van Es en Rijpperda Wierdsma. Het zeer actieve centrum Tilburg organiseerde op 13 november een symposium „Huisartsgeneeskunde".

Adviescommissies en landelijke studiegroepen. Voor de werkzaamheden der voornaamste commissies van het Genootschap moge worden verwezen naar de afzonderlijk in „huisarts en wetenschap" gepubliceerde jaarverslagen. Met betrekking tot het jaarverslag van de Commissie Praktijkvoering, volgt hier nog een aanvulling op de in dit verslag opgenomen aantallen verkochte registratiekaarten. In 1965 werden 441.100 hoofd- en vervolgbaarten afgeleverd; het totaal aantal verkochte kaarten steeg daardoor tot 2.556.372 stuks. Hiervan werden 1.568.540 stuks door leden in gebruik genomen en 987.732 stuks door niet-leden. Het genoemde totaal van ruim 2,5 miljoen kaarten wordt gevormd door

2.277.532 hoofdkaarten en 278.740 vervolgbaarten. Voorts werden in het verslagjaar 24.975 zwangerschapskaarten verkocht, waardoor dit totaal steeg tot 126.940 stuks.

De afzet van de formulieren voor de beide door de Commissie Praktijkvoering ontwikkelde financiële registratiesystemen is ietwat teleurstellend. Tegen het einde van het verslagjaar waren 36.250 stuks van de declaratiesets verkocht en 9.300 stuks van de kaartjes.

Bureau. De bezetting van het bureau bleef ongewijzigd. Bij de ingebruikneming van het nieuwe pand van het N.H.I. werd het N.H.G.-bureau naar Utrecht overgeplaatst. Op 5 februari werd op feestelijke wijze afscheid genomen van de functionarissen en het administratieve personeel van de Maatschappij voor Geneeskunst, waarbij Jansen de dank van het bestuur vertolkte voor de genoten gastvrijheid in het Maatschappij-gebouw en voor de ondervonden steun en medewerking.

Betrekkingen met organisaties en personen buiten het Genootschap. De goede verstandhouding met de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst werd ook dit jaar gehandhaafd. Tijdens enige besprekingen van het dagelijks bestuur met de voorzitter en een aantal hoofdbestuursleden der Maatschappij werden enkele zaken van gemeenschappelijk belang aan de orde gesteld, waarbij onder meer de plannen van het N.H.I. inzake het opzetten van een experiment voor een postuniversitaire beroepsopleiding van de huisarts en de mogelijkheden voor het aantrekken van een nascholingsfunctionaris ter sprake kwamen. Van de overige contacten, welke het Genootschap dit jaar onderhield, moge hier genoemd worden enige besprekingen met de Vereniging van Amsterdamse Co-assistenten over mogelijke co-schappen huisartsgeneeskunde en het contact met de Nederlandse Vereniging tot Rheumatiekbestrijding over de voorbereiding en medewerking van N.H.G.-zijde aan haar jubileumcongres in 1966 over het thema „Huisarts en reuma“.

Op 8 oktober werd het Genootschap door Huygen en Rijpperda Wierdsma vertegenwoordigd bij het Maatschappij-congres te Haarlem; op 29 en 30 oktober woonde Huygen een congres in Amsterdam bij van de Medische Faculteit van Amsterdamse Studenten; Jansen was op 6 november aanwezig op de jaarlijkse studiedag van de Rotterdamse Artsencursus; Rijpperda Wierdsma vertegenwoordigde het bestuur op 10 november bij de Openbare Vergadering van de „Nepropharm“ en Dokter was namens het N.H.G. op 13 november aanwezig bij een studiecongres van de N.V.S.H.

Op deze plaats willen wij gaarne onze dank uitspreken jegens allen, die dit jaar het Genootschap met raad en daad steun hebben verleend.

Slotbeschouwing. Het afgelopen jaar is voor de huisartsen in ons land van bijzondere betekenis geweest. Wij doelen hier vooral op het eerste jaar van volle activiteit van het Nederlands Huisartsen-Instituut, waarvan het afzonderlijke N.H.I.-jaarverslag een treffend beeld geeft. Zoals Van Es daarin terecht schrijft, schuilt de kracht van het N.H.I. in het feit, dat het gefundeerd is op een organisatie van actieve en belangstellende huisartsen. Mogen de werkzaamheden van het Genootschap, zijn commissies en centra enerzijds en de activiteiten van het N.H.I. anderzijds een verdere bijdrage leveren tot elkanders bloei en tot de ontwikkeling van de huisartsgeneeskunde in ons land.

E. M. Jansen, secretaris

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering N.H.G. van 14 juli 1966

Door het dagelijks bestuur werd verslag uitgebracht van enige besprekingen. Op 2 juni vond een informele bijeenkomst plaats met een aantal collegae, die aan de verschillende medische faculteiten nauw betrokken zijn bij de integratie van de huisartsgeneeskunde in de artsopleiding. Het doel van de bijeenkomst was te komen tot een uitwisseling van gedachten en plannen; besloten werd om zo mogelijk eenmaal per kwartaal met deze contactgroep bijeen te ko-

men. Op 10 juni sprak het dagelijks bestuur met vertegenwoordigers van onze Subcommissie Medische Psychologie en met het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie over een gewenste coördinatie der werkzaamheden van de subcommissies en genoemde vereniging. Een ingestelde coördinatiecommissie zal onder meer tot haar taak krijgen na te gaan op welke wijze een zo vruchtbaar mogelijk gebruik kan worden gemaakt van de in de studiegroepen medische psychologie opgedane ervaringen. Op 28 juni werd gesproken met vertegenwoordigers van de Bond van Nederlandse Vroedvrouwen, de Nederlandse R.K. Vereniging van Vroedvrouwen en de Geneeskundige Hoofdinspectie over de mogelijkheden om na het experiment in Baarle-Nassau ook elders in het land samenwerkingsvormen te vinden tussen huisartsen en vroedvrouwen. Een door het N.H.I. ingestelde werkgroep zal zich nader hierover beraden. Op 30 juni werd gesproken met enige bestuursleden van de Maatschappij, uit welk gesprek een tweetal gemeenschappelijke publicaties zal resulteren over de vorming van experimentele groepspraktijken en over de wenselijkheid om bij het opstellen van plannen voor nieuwbouwwijken door planologen en stadsbestuurders reeds in een vroeg stadium rekening te laten houden met toekomstige praktijkhuizen voor huisartsen.

Ten aanzien van de plannen voor het opzetten van een experiment voor een post-universitaire beroepsopleiding tot huisarts, werd besloten het Medisch Interfacultair Overleg en de Maatschappij te verzoeken om samen met het Genootschap een begeleidingscommissie voor dergelijke experimenten in te stellen.

Het bestuur acht het dringend noodzakelijk dat de communicatie tussen bestuur en periferie verbetert, opdat de centra meer bij het beleid van het Genootschap betrokken kunnen worden. Het dagelijks bestuur werd gemachtigd een oriënterend gesprek te voeren met een organisatiedeskundige.

Een besluit van zakelijke aard betrof de goedkeuring door het bestuur van een voorstel om in verband met de gestegen produktiekosten de abonnementsprijs van „huisarts en wetenschap“ voor niet-leden met ingang van 1 januari 1967 te verhogen tot f 25,— per jaar. Als consequentie hiervan zal het op 8 oktober te houden Ledencongres worden voorgesteld de contributie der buitengewone leden te verhogen tot f 30,— per jaar.

In opdracht van het bestuur heeft Veldhuyzen van Zanten een historisch chronologisch rapport over de studiegroepen medische psychologie uitgebracht. Besloten werd dat het dagelijks bestuur met de Subcommissie Medische Psychologie in overleg zal treden over de uit dit uitvoerige rapport voortvloeiende beleidslijnen.

E. M. Jansen, secretaris

UIT DE CENTRA

Centrum Amsterdam

In de laatste twee seizoenen is een scala van diverse onderwerpen op de maandelijks centrubijeenkomsten aan de orde gekomen. Het seizoen 1964 werd geopend met een filmavond, waarop werden vertoond: „Faces of depression“, „Diagnosis ischias“ en „Emotional factors in general practice“. Vooral de laatste film, die al eens eerder in dit tijdschrift is besproken, viel zeer in de smaak.

Het seizoen '65/'66 werd besloten met een avond Nederlandse films (Unfi film): „Physical joint examination“, „Neurologisch onderzoek van de pasgeborene“ en „Pathologie van stem en spraak“. Bij de laatste twee films waren specialisten uitgenodigd om de nabespreking te leiden. Op beide filmavonden was het programma eigenlijk overladen; een goed advies — in de eerste plaats aan onszelf — lijkt: minder films, met meer tijd voor nabespreking.

Uiteraard waren er demonstraties van de studiegroepen: in ons centrum functioneren drie studiegroepen medische psychologie (genummerd I, III en IV), en twee studiegroepen interne geneeskunde, waarvan de ene vooral casuïstiek, de andere capita selecta behandelt.

Het seizoen '65/'66 stond in het teken van de forumbij-